

Bioloģiskā daudzveidība, IKP un cilvēces nākotne - kāds sakars?

Artūrs Jansons

Biedrības homo ecos:
līdzsabinātājs

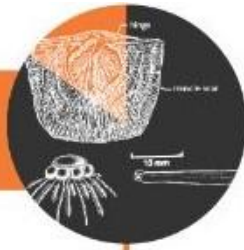
Biedrības «CSR Latvia»
biedrs

Ģeogrāfs

arturs.jansons@daba.gov.lv

LATE ORDOVICIAN

440 MILLION
YEARS AGO

85%
EXTINCT

LATE DEVONIAN

374 MILLION
YEARS AGO

75%
EXTINCT

PERMIAN

250 MILLION
YEARS AGO

95%
EXTINCT

JURASSIC

200 MILLION
YEARS AGO

80%
EXTINCT

CRETACEOUS

65 MILLION
YEARS AGO

76%
EXTINCT

Elpojam dzi!i!

SUSTAINABILITY

what people see

Reducing CO2 emissions

"Ja tu vēlies risināt simptomus, tu ārstēsi problēmu tikai uz īsu brīdi. Ja tu vēlies panākt **īstas pārmaiņas**, tev ir jārok dziļāk un jārisina **fundamentālie cēloņi**."

JIM ROHN

AMERIKĀŅU UZŅĒMĒJS, AUTORS UN
MOTIVĀCIJAS LEKTORS

"Problēmas nav sistēmā. Problēmas ir sistēmas pamatā **esošajā domāšanas veidā**."

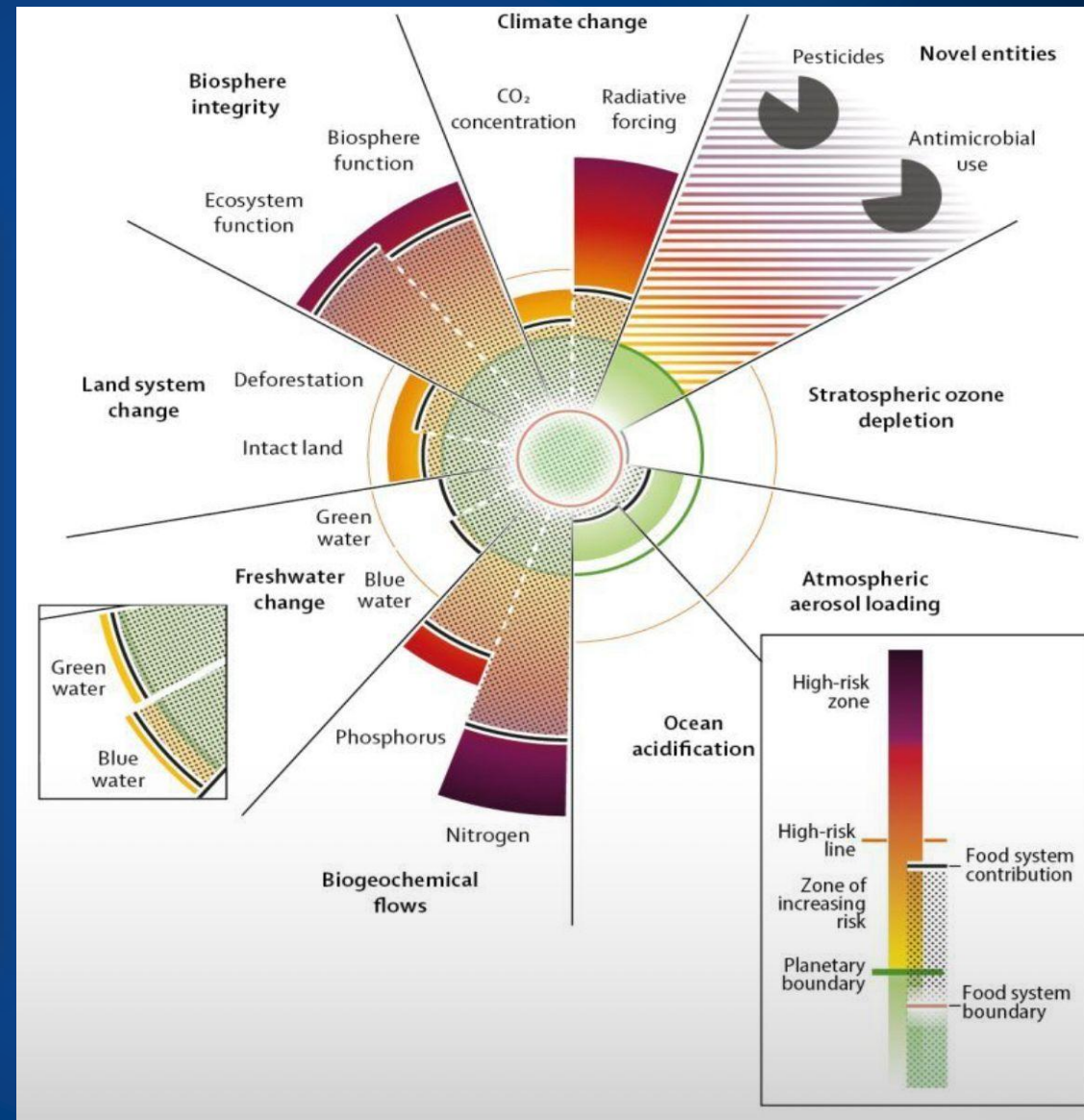
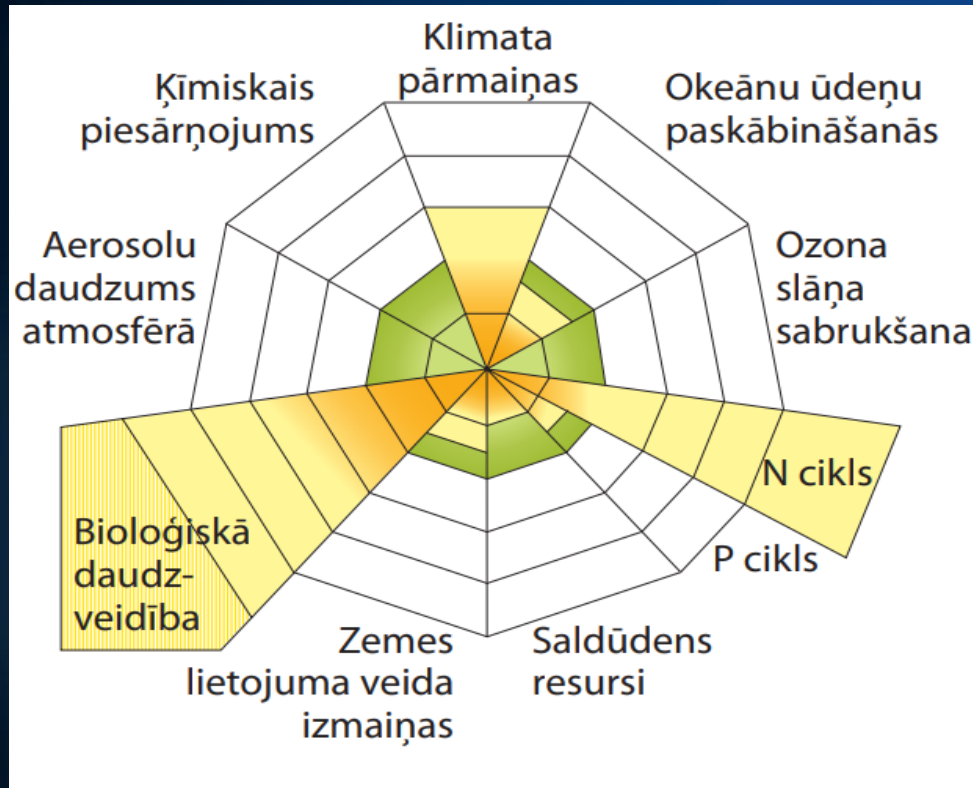
DONELLA H. MEADOWS

AMERIKĀŅU VIDES ZINĀTNIECE,

PEDAGOĢE UN RAKSTNIECE

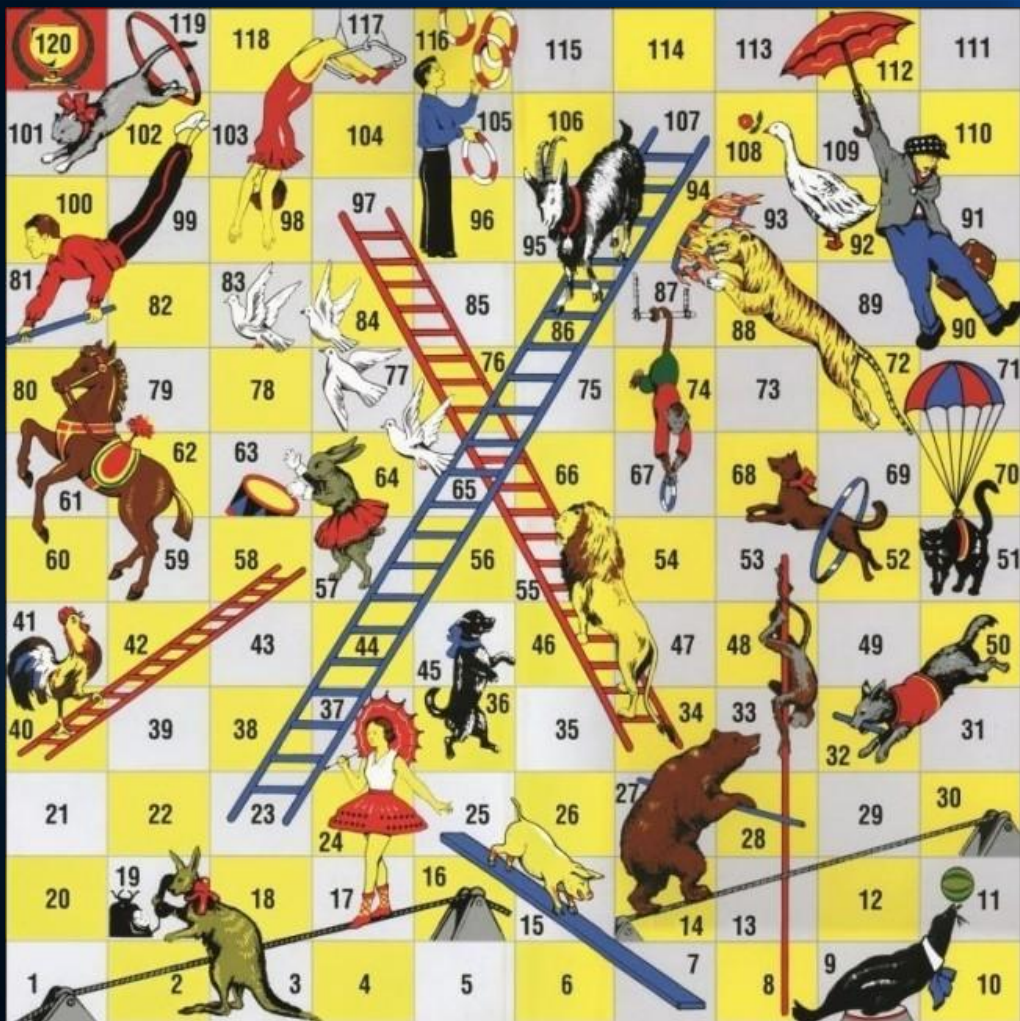
AUTORE GRĀMATAI «LIMITS TO GROWTH»

Planētas pacietības «robežas»

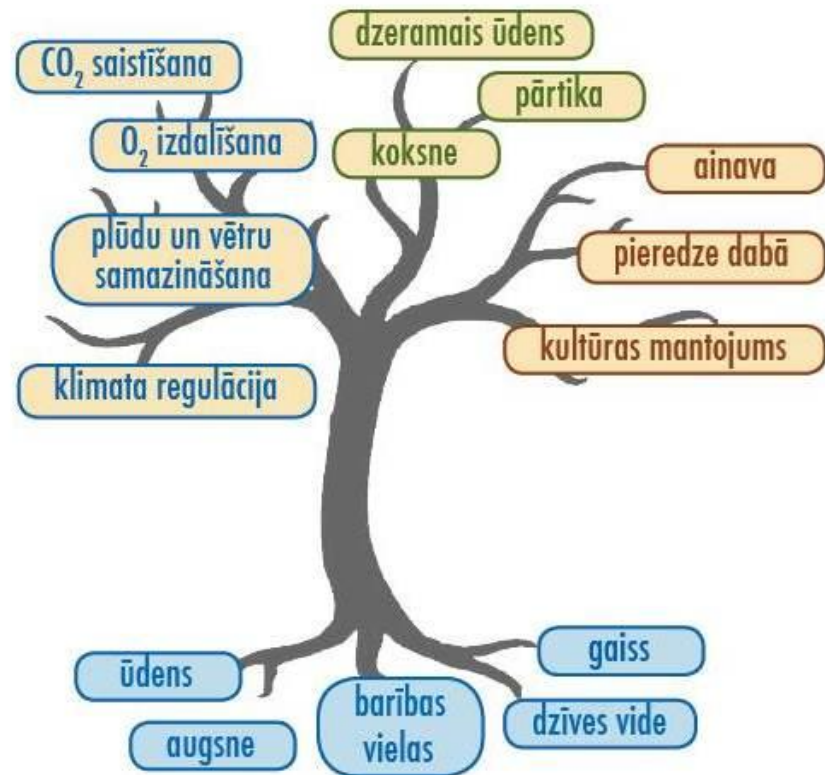
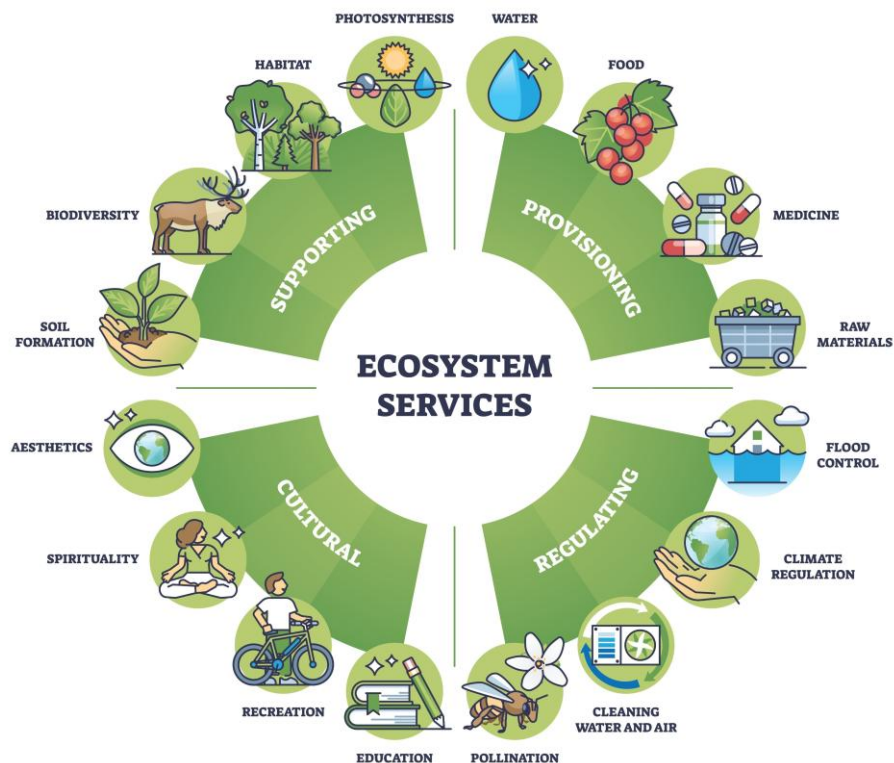
Avots: Māris Kļaviņš, Jānis Zaļoksnis (red.) (2016)
Klimats un ilgtspējīga attīstība. Rīga: LU Akadēmiskais apgāds

1

Bioloģiskās daudzveidības samazināšanās

Ekosistēmu pakalpojumu jēdziens

Ekosistēmu
pakalpojumu
vērtība
naudā

3,4 mljrd.EUR

Riski (īstermiņa)

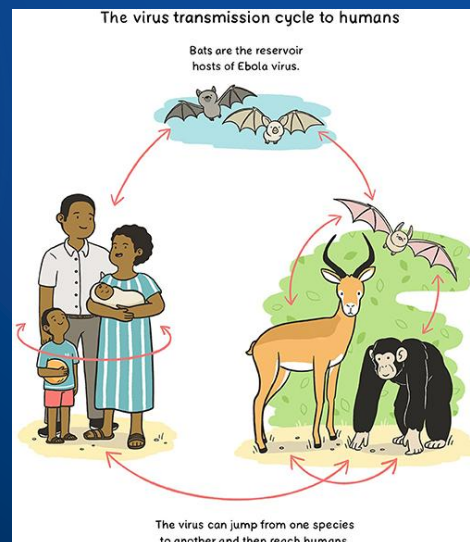
Pārtikas un ūdens drošības pasliktināšanās

75%

Slimību izplatība (Zoonozes)

70%

Ekonomiskie zaudējumi

Riski (igtermiņa)

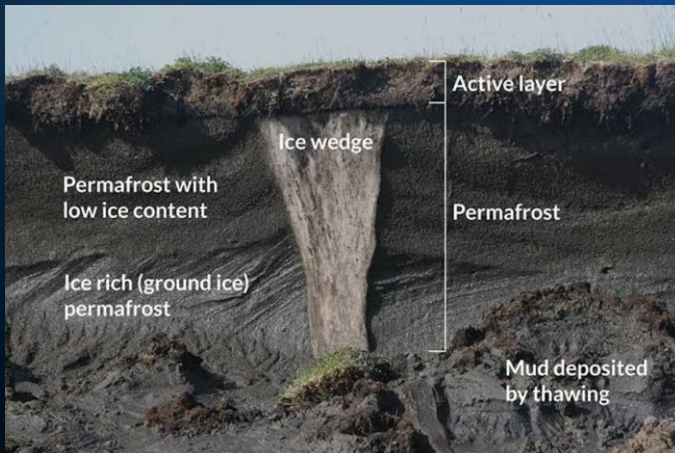
Ekosistēmu sabrukums (Pārkāpti "Lūzumpunkti")

Zaudēts ģenētiskais potenciāls

Pastiprināta klimata krīze

Globāla nestabilitāte un konflikti

Iemesli, kāpēc
samazinās

Bioloģiskā daudzveidība Eiropā

Kādas sugas ir visvairāk apdraudētas Eiropā?
(% pakļautas izzušanas riskam)

* 2019. gada dati

Informācijas avots: IUCN Eiropas apdraudēto sugu Sarkanais saraksts (2015. un 2019. gads)

europarl.eu

Eiropas situācija

Dabas atjaunošanas regula

Kāpēc bija jāievieš?

81% aizsargājamo
dzīvotņu

63% aizsargājamo
sugu

75% sauszemes
ekosistēmu

... atrodas sliktā stāvoklī
vai ir noplicinātas

+50 % pasaules IKP ir saistīts ar dabu
un tās sniegtajiem pakalpojumiem

Avots: Eiropas Vides aģentūra "State of Nature"

Dabas atjaunošanas regula

**38 % zivju
populāciju ir
ļoti sliktā
stāvoklī**

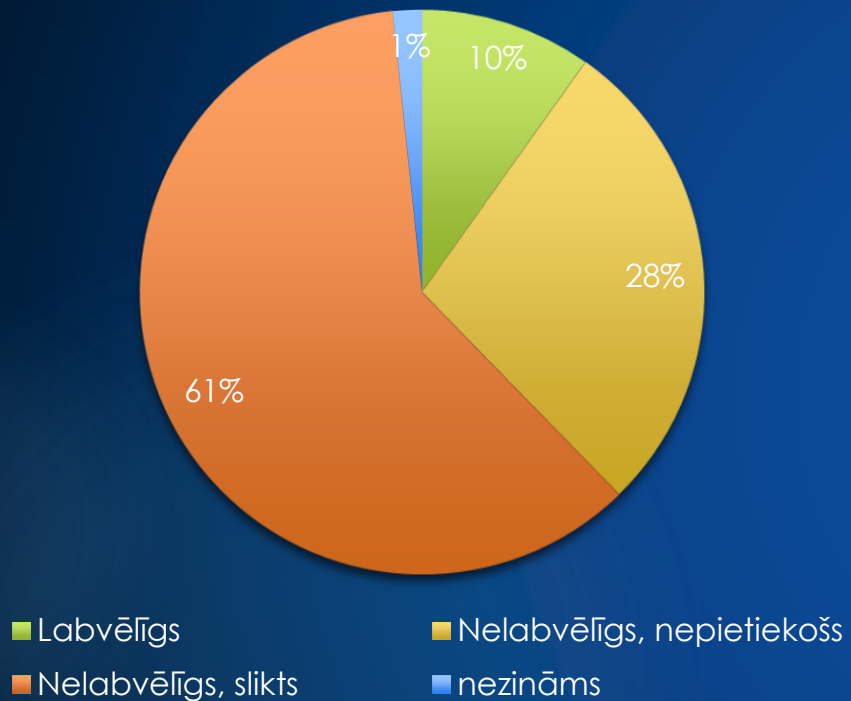
**1 no katrām 3
bišu un tauriņu
sugām sarūk**

**Lauku putnu
populācija
kopš
1990. gada ir
samazinājusies
par 36 %**

**Kopš
1991. gada ir
izmiruši
gandrīz 30 %
zālāju tauriņu**

Kas Latvijā?

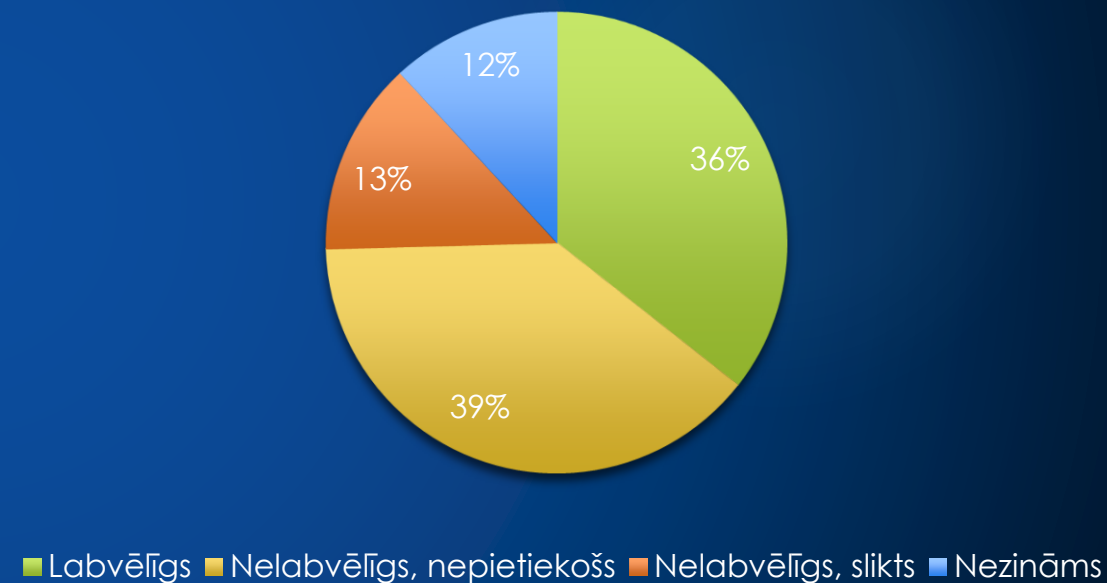
Biotopu aizsardzības stāvokļa kopvērtējums 2019.-2024. gadā.

EU 81%

Sugu aizsardzības stāvokļa kopvērtējums 2019.-2024 .gadā.

EU 63%

100

- ## 4. Sabiedrības izglītošana un iesaiste

Misija – ķeram svešos!

<https://latvianature.daba.gov.lv/invazivo-sugu-parvaldnieks/>

- ▶ Invazīvo sugu pārvaldnieks piedāvā iepazīties ar teju 50 invazīvajām sugām. Tās ir svešzemju sugas, kuras iekļautas ES regulā, gan tās, ko zinātnieki ir atzinuši par Latvijā invazīvām vai potenciāli invazīvām – ātraudzīgas, strauji vairojas un izplatās, apdraud vietējās sugas un bioloģisko daudzveidību.
- ▶ Invazīvo sugu pārvaldnieks sniedz iespēju ar ilustrāciju un kodolīgu aprakstu palīdzību **iepazīt** invazīvās augu un dzīvnieku sugas Latvijā un **sniegt ziņojumus** par to izplatību.

Sugu datu lapas un novērojuma anketas

Invazīvās augu sugas

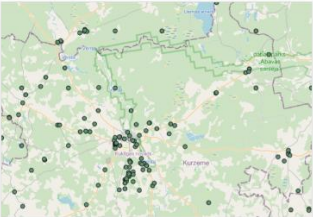
Paku sīrgane
Impatiens glandulifera

Invazīvās dzīvnieku sugas

Spāņu kaķlaimene
Alouatta palliata

Invazīvās augu sugas

Invazīvo augu sugu novērojumi kartē

Izpētīt

Paku sīrgane

Pļāņlappis

Paku sīrgane

Sarkanais pīrkoks

Sīkredzē sīrgane

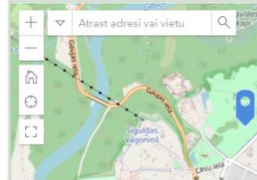
Sīkredzē sīrgane

Sugu datu lapas

Invazīvo sugu pārvaldnieks

Izpētīt

Novērojuma vieta*

Atrast adresi vai vietu

Ziņot par invazīvo sugu atradnēm

Ziņot

Invazīvās dzīvnieku sugas

Invazīvo dzīvnieku sugu novērojumi kartē

Izpētīt

Paku sīrgane

Pļāņlappis

Paku sīrgane

Sarkanais pīrkoks

Sīkredzē sīrgane

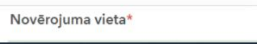
Sīkredzē sīrgane

Sugu datu lapas

Invazīvo dzīvnieku sugu pārvaldnieks

Izpētīt

Novērojuma vieta*

Atrast adresi vai vietu

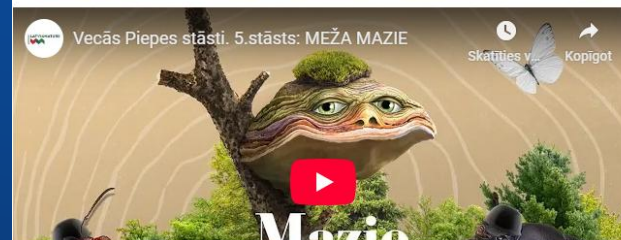
Ziņot par invazīvo sugu atradnēm

Ziņot

Vecās piepes stāsti

<https://latvianature.daba.gov.lv/izglitojosimateriali/vecas-piepes-stasti/>

- “VECĀS PIEPES STĀSTI” ir īsfilmu sērija par bioloģiski daudzveidīga meža savienoto dzīvi. Stāsti balstās zinātniskos datos un ekspertu zināšanās, bet viedās piepes balsī saprotami ikvienam.

Misija – meklējam vērtīgu koku

<https://www.daba.gov.lv/lv/biologiski-vertigs-koks>

- *Bioloģiski vērtīgs koks ir pieaudzis vai vecs, dzīvs vai miris koks, kurš nodrošina mājvietu dažādiem dzīvajiem organismiem — sēnēm, sūnām, ķērpjiem, bezmugurkaulniekiem, zīdītājiem un putniem*

Paldies!

ARTŪRS JANSONS

CSR LATVIA VIDES EKSPERTS

GEOGRĀFS

ARTURS.JANSONS@DABA.GOV.LV